

e-novičke

december 2009

Spoštovana bralka, cenjeni bralec, pred tabo je letošnja zadnja številka spletnega časopisa Andragoškega centra Slovenije. Vse leto smo se trudili, da bi sproti obveščali o dogodkih doma in v tujini, o domačih in mednarodnih projektih ACS in drugih izvajalcev, o delovanju ustanov in združenj izobraževalcev odraslih v Sloveniji, o pravkar izdanih publikacijah ... To je zaveza tudi za prihodnje leto. Naj bo radostno in srečno!

VSEBINA

Domače novičke	2-4
Sprejet je bil spremenjen Program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009.....	2
Vlada je sprejela analizo uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih ...	2
Uspešni Letni posvet o izobraževanju odraslih 2009.....	3
Andragogika pridobila novo izredno profesorico	4
CONFINTEA VI	5
CONFINTEA VI se je zaključila s sprejetjem Belemskega akcijskega načrta	5
Projekti ESS	5-7
Usposabljanje za andragoško delo	5
Izšel je priročnik za spodbujanje družinske pismenosti	6
Model presojanja in razvijanja kakovosti v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih	7
Teden vseživljenjskega učenja 2009	7-8
Izšle so TVU-Novičke 2/2009	7
Prenovljena stran dobitnikov priznanj ACS za promocijo učenja in znanja.....	7
Mednarodno sodelovanje	8-11
Mednarodna konferenca projekta INCLUD-ED v Bruslju	8
Udeležili smo se mednarodnega seminarja Mreže in partnerstva za promocijo izobraževanja odraslih	9
Konferenca o mnogovrstni rabi podatkov iz mednarodnih raziskav na področju izobraževanja	10
Obisk delegacije iz Bosne in Hercegovine na Andragoškem centru Slovenije	10
Sestanek Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti v luči novega Poročila o napredku	10
Nove publikacije	11-13
Izšla je tematska številka Andragoških spoznanj	11
Urad RS za mladino je izdal prevod Smernic za globalno izobraževanje	11
Izobraževanje v Sloveniji, 2007–2008	12
.....	13-20

Sprejet je bil spremenjen *Program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009*

Vlada RS je na seji, ki je bila 26. novembra, sprejela spremembe *Programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009*.

Iz proračuna se za izvajanje letnega programa izobraževanja odraslih zagotavlja 58.902.439 EUR, od tega prispevata Ministrstvo RS za šolstvo in šport (MŠŠ) 17.008.788 EUR (28,88 %), Ministrstvo RS za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) pa 41.893.661 EUR (71,12 %). Kot je zapisano v vladnem gradivu, je zaradi rebalansa državnega proračuna za leto 2009 potrebna tudi sprememba programa izobraževanja odraslih za leto 2009 oziroma *Letnega programa za izobraževanje odraslih*. V primerjavi z minulim letom je MŠŠ delež sredstev povečal za 22,1 %, MDDSZ pa za 89,9 %, zlasti za izobraževanje in usposabljanje za potrebe dela oziroma pripravljane brezposelnih na zaposlitev. Število brezposelnih oseb se po podatkih republiškega zavoda za zaposlovanje namreč ponovno zvišuje, posledično pa se to odraža tudi na sredstvih, namenjenih za pospeševanje vključevanja v programe informiranja, svetovanja, usposabljanja in izobraževanja za zaposljivost in zaposlitev brezposelnih oseb ter usposabljanja in izobraževanja zaposlenih oseb.

Ministrstvo RS za šolstvo in šport je spremenjeni *Program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2009* objavilo na svoji spletni strani:

http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/odrasli/letni_program_izob_odrasli_3_12_09_spremembe.doc

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Vlada je sprejela analizo uresničevanja *Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih za leti 2007 in 2008*

Vlada RS je na svoji seji 3. decembra na podlagi *Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010* sprejela analizo uresničevanja Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih za leti 2007 in 2008 in jo poslala v obravnavo Državnemu zboru RS.

Resolucijo o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji do leta 2010 – ReNPIO (Uradni list RS, št. 70/2004) je Državni zbor RS sprejel junija 2004:

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200470&stevilka=3149>.

ReNPIO opredeljuje tri **prednostna področja**, in sicer (1) splošno izobraževanje in učenje odraslih, (2) izobraževanje za dvigovanje izobrazbene ravni in (3) izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela.

Znotraj prednostnih področji so določeni naslednji **operativni cilji**:

- Delež odraslih prebivalcev, ki se bodo vključili v splošno izobraževanje, se bo v obdobju od leta 2003 do leta 2010 dvignil s 3,5 na 6 odstotkov.
- Delež odraslih prebivalcev, ki si bodo zvišali izobrazbeno raven, bo v obdobju do leta 2010 tak: vsaj polovica brez osnovnošolske izobrazbe bo zaključila osnovno šolo za odrasle; vsaj četrtina z nedokončano srednjo šolo bo pridobila nižjo ali srednjo poklicno, strokovno oziroma splošno izobrazbo; vsaj desetina s končano srednjo šolo bo pridobila najmanj višjo strokovno izobrazbo.
- Polovica brezposelnih se bo vključila v programe, namenjene povečevanju zaposlitvenih zmožnosti.

Poleg operativnih ciljev, opredeljenih pri vsakem od prednostnih področij, ReNPIO opredeljuje tudi **dva krovna kazalca**, ki se nanašata na ciljne vrednosti, opredeljene v *Lizbonski strategiji*. Tako naj bi z uresničevanjem operativnih ciljev na prednostnih področjih nacionalnega programa v Sloveniji do leta 2010 dosegli, da bo:

- delež odraslih z najmanj srednješolsko izobrazbo v starosti od 25 do 64 let dosegel najmanj 85 odstotkov,
- stopnja udeležbe delovno aktivnega prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v vseživljenjskem učenju pa najmanj 15 odstotkov.

Ker je povzetek sprejete analize predolg, da bi ga navajali v celoti, povzemamo le sklepe:

- Operativni cilji vseh treh prednostnih področij se samo deloma uresničujejo v skladu s predvidenimi načrti. Na prvem prednostnem področju je cilj že dosežen, kljub temu pa je skrb zbujujoča, da udeležba po letu 2005 upada. Udeležencev v splošno-izobraževalnih programih je še znatno premalo. Uresničevanje operativnih ciljev na drugem in tretjem prednostnem področju pa kaže, da bodo vrednosti do leta 2010 nekoliko nižje od postavljenih, najslabša bo realizacija cilja za odrasle z nedokončano osnovnošolsko izobrazbo, saj cilj, da bi morala polovica vseh pridobiti osnovnošolsko izobrazbo, po sedanji dinamiki ne bo uresničen.
- Pri pridobitvi poklicne kvalifikacije v okviru certifikatnega sistema Nacionalnih poklicnih kvalifikacij kaže, da se bo delež brezposelnih in zaposlenih, ki si bodo do leta 2010 pridobili kvalifikacijo po tem sistemu, približal zeleni vrednosti 10 odstotkov.
- Uresničevanje krovnih kazalcev o udeležbi odraslih v vseživljenjskem učenju poteka v skladu s pričakovanji, čeprav se je stopnja udeležbe v vseživljenjskem učenju v letu 2007 znižala pod ciljno vrednost (14,8 %), za prvega pa je mogoče predvideti, da bo do leta 2010 dosežen.

Celotno novico o sprejeti analizi uresničevanja ReNPIO lahko preberete v sporočilu za javnost o sklepih s seje vlade: http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/Sporocila_za_javnost/sev157d.doc.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Uspešni Letni posvet o izobraževanju odraslih 2009

Letošnji posvet je potekal 8. in 9. decembra v organizaciji Zveze ljudskih univerz Slovenije in pod pokroviteljstvom Ministrstva RS za šolstvo in šport, je bil vsebinsko usmerjen v aktualna področja izobraževanja odraslih. Posvečen je bil ukrepom in ciljem politike, pa tudi aktualnim vsebinam stroke.

Osrednja tema letošnjega posveta je bila *Izobraževanje odraslih v času gospodarskih izzivov*. O tem sta kot uvodna govornika spregovorila minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*, ter andragoginja, *dr. Ana Krajnc*.

»Izobraževanje odraslih je veliko področje, ki si v Sloveniji čedalje bolj utira svojo pot. V krizi je to še toliko bolj pomemben sestavni element reševanja in izhoda iz nje,« je dejal Lukšič. Po njegovem gre za zahtevno nalogo, saj je vezana zlasti na spodbujanje motivacije ljudi, ki izgubljajo delo, oziroma so tik pred tem, da ga izgubijo. Mednarodno uveljavljena andragoginja *dr. Ana Krajnc* pa vidi trenutno krizo kot priložnost za razmislek. Nastali socialni antagonizem je med tistimi, ki znajo, in tistimi, ki ne znajo. *»Največji problem v naši družbi je, kako slednje pripraviti do znanja. Gre namreč ponavadi za ljudi z najnižjo izobrazbo, pred*

znanjem imajo predsodke, jih je strah, čutijo se nemočne in se ne vključujejo v izobraževanje. K izobraževanju pa jih je potrebno pritegniti, saj le tako znova postanejo zaposljivi,« je dejala Krajncéva. Ob tem je opozorila, da slednji brez organizirane in strukturirane družbene akcije prej ali slej omagajo v patologijo.

O prednostnih področjih in usmeritvah na področju izobraževanja odraslih sta v nadaljevanju spregovorila predstavnika resornih ministrstev: *mag. Vinko Logaj*, generalni direktor Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na MŠŠ, in *Damjana Košir*, generalna direktorica Direktorata za trg dela in zaposlovanje na Ministrstvu RS za delo, družino in socialne zadeve.

V popoldanskem delu posveta so nastopili:

- *dr. Anita Trnavčevič* (Fakulteta za management Koper, Univerza na Primorskem) s prispevkom *Med avtonomijo in odgovornostjo v izobraževanju*;
- *mag. Peter Beltram* (ACS) je predstavil rezultate analize Resolucije nacionalnega programa izobraževanja odraslih;
- *mag. Jasmina Mirčeva* (ACS) je primerjala analizo mrež izvajalcev izobraževanja odraslih v Sloveniji z evropskim prostorom;
- *mag. Andrej Sotošek* (ACS) s kratkim poročilom s Šeste mednarodne Unescove konference o izobraževanju odraslih – CONFINTEA VI, ki se je pred kratkim končala v Braziliji.

V drugem dnevu so bili predstavljeni **primeri iz prakse**, ki kažejo dobro začrtane poti delovanja, usmerjanja in povezovanja področja – ne le znotraj področja samega, ampak tudi navzven, z drugimi resorji, socialnimi in drugimi partnerji na lokalni, regionalni in nacionalni ravni. V štirih delavnicah so bili sprejeti sklepi oziroma priporočila, ki bodo v kratkem objavljeni na spletni strani ZLUS in ACS.

Priložnost letošnjega posveta za skupen dialog med resornima ministrstvoma in sodelovanje pri usmerjanju strategij, razvoja ter politike izobraževanja odraslih na nacionalni ravni so udeleženci posveta z veseljem izkoristili: postavljenih je bilo veliko vprašanj, na katera so odgovarjali *Damjana Košir* iz MDDSZ (prvi dan) in *mag. Vinko Logaj* s svojo ekipo iz MŠŠ (oba dneva); podana so bila mnenja in različne pobude za delo v prihodnje, kar daje upanje na plodno obdobje.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Andragogika pridobila novo izredno profesorico

V decembru je Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani pridobil novo izredno profesorico. To je postala dr. Sabina Jelenc Krašovec, nosilka predmetov Andragogika ciljnih skupin in Andragoško svetovalno delo ter Modularni del.

Čestitamo ji k pomembnemu dosežku in ji želimo uspešno nadaljevanje poklicne kariere. To je pomemben dosežek tudi za Oddelek, ki s tem pridobiva močnejšo akademsko veljavo.

Dr. Petra Javrh (petra.javrh@acs.si), ACS

CONFINTEA VI

CONFINTEA VI se je zaključila s sprejetjem *Belemskega akcijskega načrta*

Šesta mednarodna Unescova konferenca o izobraževanju odraslih – CONFINTEA VI (Belem, Brazilija, 1. do 4. december 2009) se je končala s pozivom vladam, da se v prihodnje hitro in z občutkom nujnosti posvetijo doseganju ciljev, zapisanih v *Belemskem akcijskem načrtu*.

Na konferenci, ki so jo poimenovali *Življenje in učenje za vzdržno prihodnost: moč izobraževanja odraslih*, je bilo več kot 1.500 udeležencev iz več kot 150 držav članic. Številni ministri za izobraževanje ali njihovi namestniki so se je udeležili kot vodje državnih delegacij. Kot edini predstavnik Slovenije sem se CONFINTEA VI udeležil v vlogi direktorja Andragoškega centra Slovenije.

Konferenca je potekala pod predsedstvom brazilskega ministra za izobraževanje, *Fernanda Haddada*. Prek videa so udeležence pozdravili tudi *Luiz Inacio Lula da Silva*, predsednik Brazilije, *Ban Ki-moon*, generalni sekretar OZN, in *Jacques Delors*, predsedujoči UNESCO-vi komisiji *Izobraževanje za 21. Stoletje* (1993 – 1996).

Sodelujoče države smo sprejele *Belemski akcijski načrt* – dokument s priporočili za področje razvoja izobraževanja odraslih v naslednjem dvanajstletnem obdobju. S tem smo uskladili ključna razvojna priporočila na naslednjih področjih: pismenost odraslih, politika, upravljanje, financiranje, participacija, vključenost in enakost, kakovost ter monitoring izvajanja *Belemskega akcijskega načrta*.

Več o konferenci in dokumentih lahko preberete na spletni strani Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje (UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL; <http://www.unesco.org/uil/>).

Do konca leta 2009 in v začetku prihodnjega leta bomo na ACS izpeljali vrsto dejavnosti za širjenje rezultatov in priporočil konference CONFINTEA VI, zato vas vabimo, da spremljate spletno stran: http://www.acs.si/CONFINTEA_VI, kjer bomo vse sproti objavljali.

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Usposabljanje za andragoško delo

V okviru podprojekta *Usposabljanje za andragoško delo* smo v mesecu oktobru in novembru uspešno izpeljali tri programe usposabljanja.

E-usposabljanje *Motivacija odraslih za učenje in izobraževanje* je trajalo od **13. oktobra** (na fotografiji) **do 24. novembra**, in sicer v kombinaciji tradicionalnega usposabljanja (uvodno in zaključno srečanje), vmes pa je 5 tednov potekalo usposabljanje v spletni učilnici. Udeleženci, na delavnici jih je bilo 13, so prihajali iz različnih organizacij za izobraževanje odraslih

(ljudske univerze, šolski centri, javni zavodi, zasebne izobraževalne organizacije itd). Vsi sodelujoči delujejo na področju izobraževanja odraslih, delavnice pa so se udeležili predvsem zato, da bi dobili odgovore na vprašanja, kako čim bolj spodbuditi odrasle, da se vključijo v učne dejavnosti, in kako jim pomagati, da zastavljene učne cilje tudi dosežejo.

Aktualne potrebe so narekovale tudi izpeljavo dveh delavnic za zaključene skupine v mesecu novembru:

- **12. in 13. novembra** smo za učitelje odraslih iz Šolskega centra Rudolfa Maistra iz Kamnika (na fotografiji) izpeljali delavnico *Sodobni pristopi k učenju in poučevanju*. Na delavnici je bilo 20 udeležencev. Poudarek je bil na prepoznavanju značilnosti izobraževanja odraslih, udeleženci pa so spoznali tudi različne načine in metode priprave predavanj glede na različne učne tipe.
- **19. in 20. novembra** smo za skupino kmetijskih svetovalcev izpeljali delavnico *Osebna in strokovna odličnost predavatelja*. Delavnice se je udeležilo 19 svetovalcev, poudarek pa je bil namenjen prepoznavanju različnih vlog (učitelj, predavatelj, trener, coach), s katerimi se kot izobraževalci odraslih pri svojem delu srečujejo.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Izšel je priročnik za spodbujanje družinske pismenosti

V sklopu projekta *Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih 2009-2011* izdajamo priročnik z naslovom *Branje za znanje in branje za zabavo*, ki ga spremlja tudi izobraževalni program za starše in predšolske otroke.

Priročnik namenjamo strokovnim sodelavcem v vrtcih in nižjih razredih osnovnih šol ter knjižničarjem v šolskih in splošnih knjižnicah, ki želijo še poglobiti svoje vedenje o pomenu družinske pismenosti ter so pripravljene s svojim znanjem in izkušnjami spodbuditi manj vešče ali manj obveščene starše; namenjamo ga tudi staršem, ki želijo na svež in sodoben način popestriti skupno preživljanje prostega časa z otrokom ter sočasno razvijati njegovo porajajočo se pismenost.

Praktični in teoretično podprti prispevki strokovnjakov s področja jezikoslovja, književnosti, psihologije, knjižničarstva, pripovedništva, dramatike, likovne umetnosti in umetnostne kritike ponujajo odgovore na številna vprašanja: kako pripovedovati in kako brati otroku, kako ustvarjati z otrokom ob literaturi, kako spodbujati porajajočo se pismenost v družinskem okolju, kako izbrati primerno knjigo za otroka in prepoznati kakovostno literaturo.

Izdajo priročnik financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport, zato je **brezplačen**. Izvode bomo zagotovili za vrtce in osnovne šole ter splošne knjižnice, na voljo pa je tudi omejeno število izvodov za strokovnjake. Za informacije o prevzemu pokličite Olgo Varl (tel.: 01 5842 560) ali pišite na naslov: info@acs.si.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Model presojanja in razvijanja kakovosti v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih

Izšla je publikacija, v kateri avtorice mag. Tanja Možina, Sonja Klemenčič, mag. Tanja Vilič Klenovšek in Jerca Rupert predstavljamo model za sistematično presojanje in razvijanje kakovosti v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih.

Namen priročnika je pomagati svetovalcem in njihovim partnerjem v svetovalnih središčih za izobraževanje odraslih, pa tudi vsem strokovnim delavcem v izobraževanju odraslih, pri oblikovanju lastnih načinov presojanja in razvijanja kakovosti procesov vseživljenjskega učenja odraslih. Več o vsebini priročnika je objavljeno na spletni strani: <http://www.acs.si/index.cgi?m=3&id=366>.

Izdaja priročnika je tekla v okviru projekta Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011. Projekt, ki se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja in prednostne usmeritve Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja, financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

Jerca Rupert (jerca.rupert@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2009

Izšle so TVU-*Novičke* 2/2009

Izšla je letošnja druga številka TVU-*Novičk*, ki prinaša kratek pregled opravljenega dela v projektu *Teden vseživljenjskega učenja* v letu 2009. Osrednja tema je posvečena dobitnikom priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih v Sloveniji za leto 2008 in promocijski kampanji *Zgledi vlečejo*. TVU-*Novičke* lahko preberete na spletnem naslovu:

http://arhiv.acs.si/TVU-Novicke/TVU-Novicke_2009-02.pdf.

TVU-*Novičke* smo izdali tudi v angleškem prevodu, kjer smo nekoliko več prostora namenili zgodbam dobitnikov priznanj ACS. Angleško različico smo objavili na spletni strani: http://arhiv.acs.si/TVU-Novicke/LLW-Novicke_2009.pdf.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Prenovljena stran dobitnikov priznanj ACS za promocijo učenja in znanja

Objavljamo spodbudne zgodbe posameznikov, skupin in organizacij, ki v učenje in izobraževanje veliko vlagajo, ob tem premagujejo marsikatero oviro in zato tudi dosežajo lepe uspehe.

V okviru TVU so bila leta 1997 na pobudo Andragoškega centra Slovenije prvič v zgodovini izobraževanja na Slovenskem podeljena priznanja za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja ter za strokovne in promocijske uspehe pri bogatitvi znanja drugih. Namen tega prazničnega dogodka je najširši javnosti kot

vzglad postaviti posameznike, skupine in organizacije, ki v učenje in izobraževanje veliko vlagajo in zato tudi dosegajo lepe uspehe. S svojimi prizadevanji spreminjajo sebe, osebno rastejo, siboljšujejo položaj in pozitivno vplivajo na svojo okolico – bližnje, soseščino, skupnost in celotno družbo.

V obdobju 1997–2008 smo podelili 156 priznanj. Na spletni strani <http://tvu.acs.si/priznanja/dobitniki> so dosednji dobitniki predstavljeni z besedo in s filmom (dobitniki iz leta 1997 in 1998 ter še dva iz 1999 so predstavljeni le s fotografijo). Iščete lahko po imenu/nazivu, letu podelitve in kategoriji.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodna konferenca projekta *INCLUD-ED* v Bruslju

18. novembra 2009 je bila v Evropskem parlamentu mednarodna konferenca projekta *INCLUD-ED*. Projekt *Izobraževanje kot dejavnik družbene vključenosti* (Strategies for inclusion and social cohesion in Europe from education – *INCLUD-ED*; spletna stran: <http://www.ub.es/includ-ed/>) smo v e-Novičkah že predstavljali (<http://arhiv.acs.si/e-novicke/2009/julij-avgust.pdf>), zato bomo pozornost tokrat posvetili prav konferenci.

V okviru uvodnega nagovora je prvi spregovoril *dr. Peter Zilglavis*, vodja enote za upravljanje in etiko direktorata za raziskave Evropske komisije. Poudaril je, da so v Evropski uniji besede *izobraževanje, vseživljenjsko učenje, družbena kohezivnost, družba znanja* ključne besede, s katerimi se neprestano srečujemo, zato se projekt *INCLUD-ED* ukvarja s temo, ki je v Evropski uniji zelo pomembna. Predstavil je nekatere raziskovalne programe, ki nastajajo v okviru Evropske unije. Drugi uvodni govornik, *Ramon Flecha*, glavni raziskovalec projekta *INCLUD-ED*, je dejal, da je konferenco organiziral zato, da bi uspešne prakse v izobraževanju postale dostopne vsem.

V okviru konference so tekale štiri okrogle mize:

- Prvo je vodila *Marta Soler*, direktorica Centra za raziskave teorij in praks za premagovanje neenakosti (CREA). Poudarek je bil na znanstvenih temeljih vključujočih praks v izobraževanju. Povedala je, da je bistvo projekta *INCLUD-ED* preučiti prakse v izobraževanju, ki prinašajo dobre rezultate. Teoretsko podlago projekta predstavljajo naslednji avtorji *Mead, Butler, Althusser, Habermas, Chomsky* in drugi. *Miranda Christou* iz Univerze v Cipru je poudarila, da so rezultati projekta pokazali, da je nivojski pouk negativna praksa, saj tisti v najnižjih skupinah težko napredujejo. Namesto nivojskega pouka predlaga vključevanje vseh ne glede na sposobnosti.
- Druga okrogla miza, ki jo je vodil *Teodor Mircea* iz Univerze Timisoara se je osredotočala na učinkovitost in enakopravnost v izobraževanju. *Reko Niemelä* je poudaril, da so rezultati dobrih praks pokazali, da so imele dobre rezultate heterogene učne skupine, kjer so združeni otroci različnih sposobnosti, pri tem pa morajo imeti otroci s posebnimi potrebami asistente. Več ko je odraslih, ki sodelujejo v izobraževalnem procesu, boljši so rezultati.

- Tretjo okroglo mizo je vodila *Teresa Sorde* (Autonomous University of Barcelona). Osredotočala se je na sodelovanje skupnosti v izobraževalnem procesu in družbeno kohezijo. Rezultati so pokazali, da se učni rezultati učencev izboljšajo, če v izobraževalnem procesu sodelujejo tudi njihovi starši in lokalna skupnost.
- Vsebina četrte okrogle mize, ki jo je vodila *Suzanne Gatt* iz Univerze na Malti, je bila politični in družbeni vpliv projekta *INCLUD-ED*.

Rezultati projekta so zelo pomembni na evropskem in svetovnem nivoju, saj se vsaka država lahko uči iz dobrih praks šolskega sistema in izobraževanja odraslih v Evropski uniji. Še zlasti pa so pomembni za Slovenijo, kjer še nimamo tradicije sodelovanja staršev in lokalne skupnosti v izobraževalnem procesu.

Dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS

Udeležili smo se mednarodnega seminarja *Mreže in partnerstva za promocijo izobraževanja odraslih*

Zveza estonskih izobraževalcev odraslih ANDRAS, ki že od leta 1998 vodi estonski Teden učečih se odraslih (Adult Learners' Week – ALW), je na seminar povabila nacionalne koordinatorje festivalov učenja iz Finske, Irske, Litve, Latvije, Madžarske, Slovenije in Rusije, svoje regionalne koordinatorje (ti so bili septembra 2008 na študijskem obisku v Sloveniji) ter predstavnico Danske zveze izobraževalcev odraslih.

Uvodno predavanje je imel Urmo Kübar, izvršni direktor Mreže estonskih neprofitnih organizacij. Poudaril je neustavljivo moč mrež, ki jih opredeljujejo decentralizirana struktura, deljeno vodenje, distribucija znanja in moči, neposredna komunikacija ipd., ter opozoril na knjigo *The Wisdom of Crowds* (<http://www.randomhouse.com/features/wisdomofcrowds/>) ter na spletno posredovalnico *Bank of Happiness* (<http://www.onnepank.ee/en>).

Sledile so predstavitve festivalov učenja iz omenjenih držav (razen Finske, Latvije in Danske), v osrednjem delu srečanja pa so delovne skupine obravnavale tri izzive:

- Kako povečati obseg in kakovost naših partnerstev in mrež za promocijo izobraževanja odraslih?
- Kako doseči večjo prepoznavnost naših festivalov, predvsem s pomočjo inovativnih medijskih pristopov?
- Kateri so najbolj učinkoviti in inovativni načini vključevanja učečih se v naša prizadevanja?

Rezultati skupinskega dela so pripeljali do zaključkov, da imamo dovolj ambicij, zamisli in izkušenj, da lahko pripravimo skupen projekt v okviru programa Grundtvig Learning Partnerships. Pogovarjali smo se o tem, da se pri njegovi zasnovi ne bomo omejili zgolj na festivale učenja, temveč bomo prijavi **promocijske prijeme na splošno**, da bomo po eni strani poudarili **promocijo političnih agend**, med drugim tudi zato, da na svojo stran pridobimo financiranje, po drugi strani pa širšo, **družbeno vrednost izobraževanja odraslih**. Posebno pozornost bomo posvetili tudi **inovativnim medijskim pristopom**. Dogovorili smo se, da bi dvoletno partnerstvo obsegalo štiri delovna srečanja. Slovenci se lahko nadejamo, da bo eno od njih organizirano pri nas, in sicer v navezi s TVU 2011.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Konferenca o mnogovrstni rabi podatkov iz mednarodnih raziskav na področju izobraževanja

V okviru švedskega predsedovanja Svetu EU je od **30. novembra do 1. decembra 2009** potekala konferenca *Izboljšanje izobraževanja: spoznanja sekundarnih analiz mednarodnih študij*. Organizirala sta jo Švedski odbor za raziskovanje in Švedska nacionalna agencija za izobraževanje, med drugimi pa smo bili k udeležbi povabljeni člani *Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti* pri Evropski komisiji.

Poglavitni **cilj konference** je bil zbrati raziskovalce in tvorce politike izobraževanja in jim predstaviti ključne rezultate, ki izhajajo iz sekundarnih analiz podatkov, zbranih z raziskavami, kot so PISA (Programme for International Student Assessment), TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) in PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study). Evropska komisija te podatke s pridom uporablja pri pripravi *Poročila o napredku pri uresničevanju Lizbonske strategije*, zato je podprla vsebinski koncept konference, dodatno pa jo je obogatila s predstavitvijo pobud za oblikovanje novih študij (Evropska študija o učenju tujih jezikov in študija o učenju učenja). Blizu 200 udeležencev iz 44 držav je prisluhnilo priznanim strokovnjakom in razpravljalo o aktualnih temah. Prispevki so objavljeni na spletni strani: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc2000_en.htm.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Obisk delegacije iz Bosne in Hercegovine na Andragoškem centru Slovenije

V sredo, **2. decembra**, nas je na ACS-u obiskala 10 članska delegacija iz Bosne in Hercegovine. Obisk je organizirala Organizacija za varnost in sodelovanje – OSCE v BiH (http://www.oscebih.org/oscebih_eng.asp), večji del gostov pa prihaja iz Agencije za predšolsko, osnovno in srednje izobraževanje v BiH. V dvodnevnem obisku v Sloveniji so obiskali še Zavod za šolstvo, Državni izpitni center ter Center za poklicno izobraževanje.

V treh urah smo jim predstavili nekaj splošnih podatkov o ACS-u in sistemu izobraževanja odraslih v Sloveniji, konkretnje pa smo bili s projekti: *Informativno-svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih – ISIO*, *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – UŽU* ter mednarodnim projektom *INCLUD-ED*. Triurno srečanje je vsebovalo še vprašanja in odgovore, pri čem jih je morda še najbolj zanimala vloga naše ustanove pri uveljavljanju vseživljenjskega učenja in izobraževanja.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Sestanek Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti v luči novega *Poročila o napredku*

Člani Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti pri Evropski komisiji smo se zbrali na letošnjem tretjem, sicer pa 28. zaporednem sestanku, organiziranem v povezavi s prej omenjeno konferenco *Izboljšanje*

izobraževanja: spoznanja sekundarnih analiz mednarodnih študij. Dnevni red je obsegal tradicionalne točke:

- predstavitev aktualnih dogajanj na področju evropske politike izobraževanja in usposabljanja,
- predstavitev poročil o delu v letu 2009 ter načrtov dejavnosti v letu 2010 ustanov, kot so Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>),
- Eurydice (http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php),
- CRELL (<http://crell.jrc.ec.europa.eu/>), ter
- poročila o stanju na področju raziskav, katerih namen je pridobitev novih kazalnikov.

Osrednji del sestanka je bil namenjen razpravi o *Poročilu o napredku pri uresničevanju Lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2009* (Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training - Indicators and Benchmarks), predstavljenem medijem in strokovni javnosti 20. novembra 2009 in objavljenem na spletni strani Komisije: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc1951_en.htm.

V Poročilu (http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report09/report_en.pdf) so prikazani tudi podatki, ki zadevajo izobraževanje odraslih, med njimi velikokrat citirani kazalnik o udeležbi odraslih (25-64 let) v vseživljenjskem učenju (po podatkih Ankete o delovni sili 2008). Slednji za Slovenijo v letu 2008 znaša 13,9 % (v letu 2007 14,8 %, v prejšnjih dveh letih pa tudi okrog 15 %), kar kljub še vedno visoki uvrstitvi na rang lestvici držav EU nakazuje neugoden trend. Vabljeni k branju zanimivega in obsežnega Poročila!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

NOVE PUBLIKACIJE

Izšla je tematska številka Andragoških spoznanj

Letošnja tretja številka Andragoških spoznanj je izšla ob 25-letnici Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Posvečena je izobraževanju starejših, in sicer: starejših delavcev na trgu delovne sile, tistih, ki se pripravljajo na upokožitev, pa ljudi v tretjem življenjskem obdobju, ki se izobražujejo kot prostovoljni kulturni mediatorji za delo v muzejih. V člankih sodelavcev Univerze in drugih piscev je govor tudi o stereotipih o starejših in njihovem učenju, celostni politiki starosti in staranja, smiselnem namenskem prostem času starejših, medgeneracijskem sodelovanju.

Izdajo tematske številke Andragoških spoznanj je finančno podprlo Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

Povzetke lahko preberete na spletni strani: <http://www.andragoska-spoznanja.tk/>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Urad RS za mladino izdal prevod Smernic za globalno izobraževanje

V okviru Centra sever-jug Sveta Evrope so leta 2008 nastale *Smernice za globalno izobraževanje*. Prevod v slovenščino je omogočil Urad RS za mladino kot nacionalni koordinator tovrstnih dejavnosti v Sloveniji.

Smernice predstavljajo različne poglede na globalno izobraževanje, ustrezne metode in merila ocenjevanja – tudi izmenjavo praks, orodja in virov – ter so namenjene utrjevanju skupnega dela na tem področju. Pomagajo izvajalcem v formalnih in neformalnih okoljih, saj uvajajo splošne elemente, ki jih lahko razvijajo glede na potrebe in na podlagi lastnih izkušenj; pomagajo pri prepoznavanju obstoječih praks in pristopov h globalnemu izobraževanju; pomagajo izobraževalcem razmišljati o lastnih dejavnostih na tem področju in se jih bolj zavedati; prispevajo h krepitvi izmenjave praks globalnega izobraževanja in doseganja sinergije med deležniki; prispevajo k izobraževalnim politikam na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Izhodišče smernic je, da bi moral izobraževalni proces v formalnem in neformalnem okolju odpreti pot boljšemu razumevanju vse bolj globaliziranega sveta. Smernice odpirajo tudi pomembna vprašanja o poklicni odgovornosti izobraževalcev in učiteljev ter vlogi šole in različnih organizacij in institucij pri globalnem ozaveščanju in širjenju znanja o svetovnih vprašanjih v okviru učnega načrta, pa tudi neformalnih projektov in dejavnosti.

V smernicah predstavljene teme pojasnjujejo temeljna vprašanja, povezana z globalnim izobraževanjem: predlagajo strategije za oblikovanje vsebin; v ospredje postavljajo cilje, veščine in znanje, vrednote in notranjo naravnost; dajejo napotke glede metod, načrtovanja in ocenjevanja učnega načrta ter vključujejo koristne povezave in bibliografijo. Smernice je potrebno razumeti kot dokument, ki se nenehno razvija ter ga je treba redno dopolnjevati z novimi idejami, prispevki in praksami številnih partnerjev in njihovimi izkušnjami.

Smernice za globalno izobraževanje lahko preberete na spletni strani:

http://www.ursm.gov.si/fileadmin/ursm.gov.si/pageuploads/pdf/Smernice_za_globalno_izobrazevanje_-_Brosura.pdf.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izobraževanje v Sloveniji, 2007–2008

Statistični urad RS je novembra objavil celovit pregled stanja na področju izobraževanja v Sloveniji v letih 2007 in 2008 s komentarjem. Podatki, zbrani v *Statističnih informacijah* št. 36, so prvič prikazani tudi v skladu z novim klasifikacijskim sistemom izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS).

V šolskem letu 2007/2008 je bilo v izobraževanje vključenih 22 odstotkov celotnega prebivalstva Republike Slovenije, od tega 19 odstotkov v izobraževanje za pridobitev izobrazbe. Podatki o prebivalcih, vključenih v izobraževanje, kažejo, da so bili v zadnjih treh letih vključeni v izobraževanje skoraj vsi 15-letniki in tri četrtine vseh 19-letnikov. Opazno se med vključenimi v izobraževanje povečuje tudi delež 23-letnikov; v šolskem letu 2007/2008 je bilo vključenih v izobraževanje že 44 odstotkov te generacije. Splošni trend tudi kaže, da se čas, ki ga posamezniki prebijejo v izobraževalnem sistemu, podaljšuje. Današnji petletniki tako lahko pričakujejo, da bodo prebili v izobraževanju naslednjih 18 let.

Sorazmerno z naraščanjem števila prebivalcev, ki se vključuje v izobraževanje, se izboljšuje tudi izobrazbena sestava prebivalstva: v letu 2008 smo tako imeli med odraslim prebivalstvom v starosti 25 do 64 let že 82 odstotkov prebivalcev z dokončano najmanj srednješolsko izobrazbo, med temi pa 23 odstotkov z dokončano višjo ali visoko izobrazbo.

Statistične informacije št. 36 lahko preberete na spletni strani: <http://www.stat.si/doc/statinf/09-si-271-0901.pdf>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je izdala novo znanstveno monografijo

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v mesecu decembru 2009 izdala znanstveno monografijo z naslovom Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in muzeji z roko v roki: izobraževanje za razumevanje in uvajanje prakse starejših prostovoljnih kulturnih mediatorjev. V njej obravnavamo nastanek izobraževalnega modela Mediator v kulturi, konceptualna izhodišča, usposabljanje in ne nazadnje tudi sodelovalne prakse, ki so se razvile iz modela. Tega je zasnovala in razvila Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, izobraževanje in prakse pa je vodila z roko v roki s slovenskimi javnimi ustanovami, predvsem muzeji.

V spremenjenih družbenih okoliščinah muzeji ne zrcalijo več le okusa družbene elite in ne temeljijo več le na znanstvenem preučevanju muzejskih predmetov. Svoje delovanje širijo na vso družbo, najboljši med njimi pa se ukvarjajo tudi z družbenimi in političnimi vprašanji današnjega časa. V starajoči se družbi so starejši odrasli, njihov prispevek k življenju skupnosti in generacij ter njihove potrebe in zanimanja pomembno družbeno vprašanje, ki ga muzeji ne morejo zaobiti.

Izvirni znanstveni članki v tej monografiji želijo prispevati k poznavanju in razumevanju medgeneracijskega sodelovanja, generacije starejših, prostovoljstva, družbene vloge muzeja, povezovalne vloge kulture, modelov vrednotenja kulturne dediščine, mentorstva in drugih konceptov, na katerih temelji razvojni program *Mediator v kulturi*.

Monografija, ki jo je uredila *Rajka Bračun Sova*, in predhodna področna raziskava v mreži slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje in mreži slovenskih muzejev sta dva od rezultatov projekta *Starejši - nosilci in posredniki nesnovne kulturne dediščine (2008-2009)*, ki je prejel podporo Islandije, Lihtenštajna in Norveške prek Programa Finančnega mehanizma EGP, Norveškega finančnega mehanizma in Sklada za nevladne in neprofitne organizacije v Sloveniji.

Rajka Bračun Sova (rajkabracun@gmail.com), samozaposlena pedagoginja v kulturi in kustosinja, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

KOTIČEK JE VAŠ

Napoved živahne dejavnosti Andragoškega društva Slovenije

Izvršilni odbor (IO) in organi Andragoškega društva Slovenije (ADS) so imeli 10. novembra 2009 svojo prvo sejo v novem mandatnem obdobju 2009–2013. Namenili so jo konstituiranju organov društva, razpravi o pripravi programa ADS v naslednjem obdobju ter aktualnim vprašanjem.

Najprej so izvolili še tri vodstvene organe: *Dušanko Lužar Šajt* za podpredsednico IO, *mag. Andreja Sotoška* za predsednika Nadzornega odbora in *dr. Petra Venclja* za predsednika Častnega razsodišča.

Društvo je ustanovilo dve novi komisiji, to sta: Komisija za informacijsko in publicistično dejavnost in Komisija za družabne dejavnosti. Spodbudili bodo začetek delovanja Sekcije študentov andragogike. Vodstvo ADS poziva tiste člane, ki želijo delati v komisijah in sekcijah, da to sporočijo tajnici društva.

Nadaljevanje seje je bilo namenjeno razpravi o aktualnih vprašanjih:

- Podatki kažejo, da še zmeraj več kot polovica članstva ne plačuje članarine. Na naslednji seji bo obravnavan predlog za črtanje tistih članov iz seznama ADS, ki že več let ne kažejo nikakršne povezanosti z društvom.
- Vodstvo ADS ves čas osebno in pisno komunicira z *mag. Vinkom Logajem*, generalnim direktorjem Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih na Ministrstvu RS za šolstvo in šport (MŠŠ) in poskuša na tak način pospešiti reševanje vprašanj položaja in razvoja izobraževanja odraslih v Sloveniji. Člani IO in organov društva so podprli dopis predsednika IO ADS, ki je v novembru predlagal *mag. Logaju* načine, kako razrešiti nekatera odprta sistemske vprašanja.
- V razpravi o visokošolskem programu *Menedžment vseživljenjskega izobraževanja*, ki ga pripravlja Visoka poslovna šola DOBA iz Maribora, so razpravljavci opozorili na vprašanja, kot so: razmejitve z drugimi programi, specifičnosti programa, analiza potreb in zaposljivosti diplomantov, ime programa itn. Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo so predlagali, da v letu 2010 skupaj za ADS organizira posvet, na katerem bosta obravnavani dve aktualni temi: *visokošolski programi za področje izobraževanja in status izobraževanja odraslih na univerzi in visokih šolah*.
- ADS bo zahtevalo od Odbora za podeljevanje nagrad MŠŠ za izjemne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja, da pojasni in dokumentira svoje odločitve pri podeljevanju nagrad. V zadnjih šestih letih sta bili na področju izobraževanja odraslih podeljeni nagradi za področje izobraževanja odraslih le v dveh letih. Letos nagrada našemu področju spet ni bila podeljena, čeravno smo predlog za podelitev nagrade *Jelici Pegan Stemberger* utemeljili z obsežno dokumentacijo. Po prejemu pojasnil bomo preučili Pravila za podeljevanje nagrad in glede na ugotovitve predlagali spremembe, ki bodo omogočale, da bo področje izobraževanja odraslih ustrezno zastopano pri podeljevanju nagrad.
- Ob koncu leta 2009 bo društvo zaprosilo člane za donacijo dela dohodnine ADS. Društvo je letos iz tega vira prejelo 374,72 EUR, kar je za društveno blagajno pomemben prispevek, za katerega se članom zahvaljujemo.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Zvrstila so se posvetovalna in svetovalna srečanja po Sloveniji

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v mesecu novembru izvajala regionalna svetovalna srečanja v podporo izobraževanju starejših na univerzah za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji.

V petek, 13. novembra, je tako na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani potekal nacionalni posvet o računalniški pismenosti starejših v Sloveniji. *Maša Bizovičar* je predstavila novo računalniško aplikacijo za vodenje evidenc slušateljev, mentorjev in delovanja študijskih skupin slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Program bo univerzam omogočal zbiranje podatkov. *Prof. dr. Ana Krajnc* in *Tamara Jare* sta prikazali potrebo po računalniškem opismenjevanju vseh družbenih skupin v družbi znanja.

Evalvacijske delavnice – pregled dela, reševanje morebitnih problemov in odkrivanje poti za sodelovanje univerz v lokalnem razvoju so potekale na izbranih univerzah v dolnjski (Novo mesto, 11. november), posavski (Sevnica, 18. november) in v obalno-kraški regiji (Postojna, 25. november).

V dolnjski (Trebnje, 21. november) in goriški regiji (Ajdovščina, 28. november, na fotografiji; foto: Tamara Jare) pa so se mentorji in animatorji

udeležili usposabljanja, na katerem so se še podrobneje seznanili z delovanjem univerz za tretje življenjsko obdobje ter svojo dejavno vlogo v procesu izobraževanja starejših.

Projekt sofinancira Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

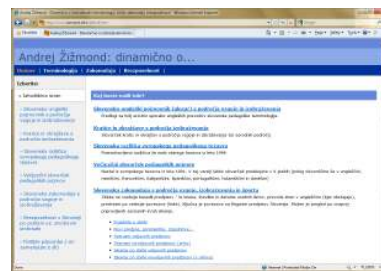
Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Slovenska zakonodaja s področja vzgoje in izobraževanja, terminologija ter nekateri statistični podatki zbrani na enem mestu

Bogatejši smo za spletno stran <http://www.zizmond.info/>, ki med drugim prinaša posodobljen seznam veljavnih predpisov s področja vzgoje, izobraževanja in športa.

S pričujočimi spletnimi stranmi želijo *Andrej Žižmond* in njegovi sodelavci obveščati zainteresirane o:

- terminologiji (<http://www.zizmond.info/term/term.htm>),
- slovenski zakonodaji s področja vzgoje in izobraževanja (<http://www.zizmond.info/zakoni/seznam.htm>),
- statističnih podatkih o registrirani brezposelnosti (<http://www.zizmond.info/brezposelnost/default.htm>).

Predpisi s področja **izobraževanja odraslih** so razdeljeni v naslednje rubrike:

- Temeljni predpisi o izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_tem.htm),
- Predpisi o izobraževalnih programih s področja izobraževanja odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_pr.htm),
- Predpisi o učiteljih/učiteljicah v izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_ka.htm),
- Predpisi o vpisu, ocenjevanju, napredovanju, zaključku izobraževanja v izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_vpis.htm),
- Predpisi o dokumentaciji, obrazcih, spričevalih, diplomah v izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_dok.htm),
- Predpisi o štipendiranju, dijaških domovih, finančni pomoči v izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_stip.htm),
- Predpisi o poklicih v izobraževanju odraslih (http://www.zizmond.info/zakoni/IO_zap.htm).

Veljavni predpisi so urejeni po tematskih sklopih in po abecedi. Po seznamu lahko iščete tudi z iskalnikom; opremljen je z opombami in povezavami na besedila v Uradnem listu.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Na LUNG-u živijo vrednote in lovijo sanje že 50 let

Petdeseto obletnico Ljudske univerze Nova Gorica (LUNG) so obeležili s prazničnim tednom (23. do 27. november 2009), ki je predstavljal skupek vrednot, v katere na LUNG-u verjamejo in ki jih z različnimi oblikami vseživljenjskega učenja uresničujejo.

Le-te so bile predstavljene vsak dan v tednu: v ponedeljek strokovnost in prilagodljivost, v torek ustvarjalnost

in dostopnost, v sredo odprtost, sožitje in domiselnost, v četrtek pozitivnost in sočutnost, v petek pa inovativnost, naprednost, odličnost in pogum.

Pot do LUNG-a so simbolično označili z domiselnimi projekcijami in video inštalacijami po mestu (na fotografiji: projekcija na občinsko stavbo). Tudi na ta način so želeli pokazati, kdo so, kako z dejavnostmi na drugačen in pozitiven način zbuja mesto in mu osvetljuje pot v vseživljenjsko učenje. Avtorja, *Jurij Poša* in *Miran Brumat*, sta si projekt zamislila kot neponovljivo darilo LUNG-u in Novi Gorici.

V petek, prav na rojstni dan Ljudske univerze Nova Gorica, je bilo na LUNG-u še posebej slavnostno. Mojca Malek je mesto napolnila s pozitivno energijo planetarnih gongov, ki so iz središča mesta odmevali in vibrirali po vsej okolici. Na popoldanski slovesnosti so med drugimi spregovorili župani nekaterih občin ustanoviteljic, ki se zavedajo pomembne vloge LUNG-a za občino in celotno regijo: *Mirko Brulc*, župan Mestne občine Nova Gorica, *Dragan Valenčič*, župan Občine Šempeter-Vrtojba, in *Andrej Maffi*, župan Občine Kanal ob Soči (na fotografiji).

Seveda se je dogajalo še veliko več. Kaj vse, si lahko ogledate na spletni strani <http://www.lung.si/>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Podeljena so bila nacionalna priznanja *Jabolka kakovosti 2009*

Nacionalna priznanja *Jabolka kakovosti* se podeljujejo najboljšim zaključenim projektom, odobrenim v razpisnih letih 2006 in 2007, v programu *Vseživljenjsko učenje*. Slovesna razglasitev letošnjih zmagovalnih projektov je bila 8. decembra v Grand hotelu Union, v Ljubljani. Nagrajencem je nagrade podelil minister RS za šolstvo in šport, dr. Igor Lukšič.

Zlato jabolko kakovosti so letos prejeli:

- **Srednja ekonomska šole Maribor** za projekt *Učenje jezika v spletni učilnici Moodle* v kategoriji COMENIUS – Dvostranska šolska partnerstva;
- **Osnovna šola Trnovo** za projekt *Naše življenje* v kategoriji COMENIUS – Večstranska šolska partnerstva;
- **Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru** za program *Healthy Living – HEALTH* v kategoriji ERASMUS – Intenzivni programi;
- **Zavod IRCUO** za projekt *E-SHOE LEARNING – On line tool and supporting didactic system for broad access to urgent and quality footwear knowledge* v kategoriji LEONARDO DA VINCI – Pilotski projekti in Prenos Inovacij;
- **Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič Draga** za projekt *ACT WELL: Umetnost in ustvarjalnost: Učimo se skupaj* v kategoriji GRUNDTVIG – Učna partnerstva.

»Najboljši projekti odražajo glavne prednosti programa Vseživljenjsko učenje, izstopajo s svojo vsebino, mednarodnim sodelovanjem in vključevanjem različnih partnerjev; dosegajo pomembne rezultate za posameznike, organizacijo ter širšo okolico. Kot taki predstavljajo primere dobrih praks,« je v uvodu v zloženko zapisala Maja Mihelič Debeljak, direktorica Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja – CMEPIUS.

Dobitniki nacionalna priznanja Jabolka kakovosti in njihovi projekti so predstavljeni v zloženci Nacionalna priznanja Jabolka kakovosti 2009:

http://www.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/jabolka_k/2009/brosuraJK_2009.pdf.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

NOVICE OD TU IN TAM

Nova študija o postopkih akreditiranja in zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju

CEDEFOP je izdal novo študijo Akreditacija in zagotavljanje kakovosti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju – izbrani evropski pristopi (Accreditation and quality assurance in vocational education and training - Selected European approaches). Gre za primerjalno študijo različnih pristopov v izbranih evropskih državah (v Nemčiji, na Irskem, v Italiji in na Švedskem), ki je predhodnica širše študije. Ta naj bi zajela vse države članice evropske unije.

Študija je objavljena na spletnem naslovu:

http://www.cedefop.europa.eu/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/568/4089_en.pdf.

Izšel je vodič z naslovom *Spoznajte ECVET bolje – vprašanja in odgovori*

ECVET je kratica za evropski sistem kreditnih točk za poklicno izobraževanje in usposabljanje (European Credit System for Vocational Education and Training).

V Priporočilu Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o vzpostavitvi Evropskega sistema prenašanja kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET) (Uradni list Evropske unije, 2009/C 155/02; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0011:0018:SL:PDF>) je med drugim zapisano, da bo vzpostavitev sistema ECVET omogočila »lažje prenašanje, priznavanje in zbiranje ocenjenih učnih rezultatov posameznikov, ki želijo pridobiti kvalifikacijo. To bo izboljšalo splošno razumevanje učnih rezultatov državljanov in njihovo preglednost, trans-nacionalno mobilnost in prenosljivost med državami članicami in po potrebi tudi znotraj držav članic pri čezmejnem vseživljenjskem učenju ter mobilnost in prenosljivost kvalifikacij na nacionalni ravni med različnimi gospodarskimi panogami in na trgu dela; poleg tega bo to prispevalo k razvoju in razširitvi evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju.«

Vodič *Spoznajte ECVET bolje – vprašanja in odgovori (Get to know ECVET better – Questions and Answers: http://www.cedefop.europa.eu/etv/upload/etvnews/news/4900-att1-1-ecvet_qa_final.pdf)* je namenjen vsem, ki se ukvarjajo z uvajanjem in izvajanjem kreditnega sistema v poklicnem izobraževanju in usposabljanju: oblikovalcem politike, ustanovam, pristojnim za načrtovanje kvalifikacij poklicnega izobraževanja in usposabljanja (na primer centrom za usposabljanje ali podjetjem) in drugim, ki jih to področje zanima, obenem pa je priročen dokument za razrešitev terminoloških dilem s tega področja, saj vsebuje slovar strokovnih terminov in seznam temeljnih konceptov s pojasnili.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

Grundtvig, a decade of European innovation in adult learning (Grundtvig, desetletje evropskih inovacij v izobraževanju odraslih)

Bruselj, Belgija, 26. do 28. januar 2010

Enota za izobraževanje odraslih Evropske komisije (Generalni direktorat za izobraževanje in kulturo) bo začetek Evropskega leta boja proti revščini in socialni izključenosti ter pričetek praznovanja 10. obletnice programa Grundtvig obeležil s konferenco, na kateri se bodo zbrali strokovnjaki s področja izobraževanja odraslih, evropski, nacionalni, regionalni in lokalni oblikovalci politike, predstavniki uspešnih projektov Grundtvig ter posamezniki ali predstavniki organizacij, ki jih področje zanima.

Novica o konferenci je bila objavljena na spletni strani: http://ec.europa.eu/education/news/news2016_en.htm, program konference najdete na spletni strani http://ec.europa.eu/education/grundtvig/doc/confprog_en.pdf, podrobnejše informacije o konferenci pa je mogoče dobiti na e-naslovu: EAC-GRUNDTVIG-VALORISATION@ec.europa.eu.

12th International LLine Conference: Lifelong Learning and Wellbeing (12. mednarodna konferenca LLine: Vseživljenjsko učenje in blaginja)

Tuusula, Finska, 27. do 29. januar 2010

Pomembnejše informacije o konferenci, ki bo skušala odgovoriti na vprašanje *Kako vseživljenjsko učenje podpira blaginjo posameznikov in skupnosti v Evropi?*, so objavljene na spletni strani <http://www.lline.fi/>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

MANIFEST : [manifest nevladnih razvojnih organizacij v obdobju predsedovanja Slovenije EU] = Manifesto : [Manifesto of Slovenian development NGO's in the framework of the Slovenian EU Presidency] / avtorji in avtorice prispevkov Marjan Huč ... [et al.]. - Ljubljana : Sloga - platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, 2008. - 18, 18 str. : č-b fotogr. ; 30 cm. - (Projekt Tudi ti si delček tega sveta = Project You too are a part of this world)

MARENTIČ-Požarnik, Barica

Moč učnega pogovora : poti do znanja z razumevanjem / Barica Marentič Požarnik in Leopoldina Plut Pregelj ; [ilustracije Tomaž Verbič Šalomon ; fotografije Dušan Vrščaj]. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : DZS, 2009 ([Ivančna Gorica] : Impress). - 199 str. : ilustr. ; 27 cm

NANCE, Barbara

Using ICT / Barbara Nance, Maria Kambouri and Harvey Mellar. - Leicester : NIACE, cop. 2007. - VIII, 52 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Developing adult teaching and learning : practitioner guides)

The RIGHT to education in the context of migration and integration = Das Menschenrecht auf Bildung im Kontext von Migration und Integration / Heribert Hinzen, Beate Schmidt-Behlau (Hrsg.). - Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes (dv international), 2008. - 173 str. ; 21 cm : č-b fotogr. - (International perspectives in adult education = Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 59)

SOCIALNI razgledi 2008 / [avtorice in avtorji Lidija Apohal Vučkovič ... [et al.] ; uredniki Matjaž Hanžek ... [et al.] ; [grafikoni] Marjeta Žigman]. - Ljubljana : UMAR, 2009 ([Ljubljana] : Solos). - 179 str. : ilustr. ; 28 cm

STRINGER, Ernest T.

Akcijsko raziskovanje v izobraževanju / Ernie Stringer ; [prevedla Jana Pungartnik ; avtorica spremne besede Mateja Brejc]. - Ljubljana : Šola za ravnateljce, 2008. - 277 str. : ilustr. ; 24 cm

SUŠA, Rene

Priročnik za globalno učenje : [Tudi ti lahko spremeniš pogled na svet] / Rene Suša. - Ljubljana : Sloga - platforma nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, 2008. - 43 str. : ilustr. ; 30 cm. - (Projekt Tudi ti si delček istega sveta)

SWAIN, Jon

Numeracy / Jon Swain, Barbara Newmarch and Oonagh Gormley. - Leicester : NIACE, cop. 2007. - VII, 32 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Developing adult teaching and learning : practitioner guides)

TERMINOLOGY of European education and training policy : a selection of 100 key terms / [prepared by] European Centre for the Development of Vocational Training. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2008. - 241 str. ; 25 cm. Dostopno tudi na: http://www.cedefop.europa.eu/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/369/4_064_en.pdf

ULE, Mirjana

Psihologija komuniciranja in medosebnih odnosov / Mirjana Ule. - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2009 ([Trzin] : NTD). - 430 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Knjižna zbirka Psihologija vsakdanjega življenja)

USPEŠNO vključevanje Romov v vzgojo in izobraževanje (UVRVI) : projekt Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v letih 2008, 2009, 2010 in 2011, v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013 / [urednica Irena Bohte]. - Črnomelj : Zavod za izobraževanje in kulturo, 2008 (Krasinec : Kapušin). - 40 str. : č-b fotogr., preglednice ; 23 cm

VOGRINC, Janez

Kvalitativno raziskovanje na pedagoškem področju / Janez Vogrinc. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2008 (Ljubljana : Littera picta). - 228 str. ; 24 cm

ZVEZA ljudskih univerz Slovenije predstavlja svoje članice = Association of Slovenian Adult Education Centres presents its member organizations / [zbrala in uredila Ema Perme ; prevod v angleški jezik Jana Pungartnik]. - Ljubljana : Zveza ljudskih univerz Slovenije (ZLUS), 2008. - 68 str. : barvne fotogr. ; 25 cm

ACTIVE citizenship and multiple identities in Europe : a learning outlook / Danny Wildemeersch, Veerle Stroobants, Michal Bron, Jr., (eds.) ; copy-edited by Annette Karseras. - Frankfurt am Main [etc.] : P. Lang, cop. 2005. - XVII, 338 str. : ilustr. ; 21 cm. - (European studies in lifelong learning and adult learning research ; Volume 1)

ADULT education : new routes in a new landscape / Rui Vieira de Castro, Amélia Vitória Sancho, Paula Guimaraes (editors) ; contributions by Alberto Melo [et al.]. - Braga : University of Minho, 2006. - 290 str. : ilustr. ; 24 cm

CONNOLLY, Brid

Adult learning in groups / Brid Connolly. - Maidenhead : McGraw-Hill/Open University Press, cop. 2008. - 184 str. ; 23 cm

CONTEMPORARY theories of learning : learning theorists --- in their own words / edited by Knud Illeris. - London ; New York : Routledge, 2009. - VIII, 235 str. : ilustr. ; 24 cm

CUNNINGHAM, Michael

CMEPIUS-ov priročnik za usposabljanje ocenjevalcev programa VŽU : kratek vodnik za CMEPIUS-ove ocenjevalce programa Evropskih skupnosti Vseživljenjsko učenje / Michael Cunningham ; [prevod Skrivanek]. - Ljubljana : CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, 2008 ([Ljubljana] : Littera picta). - 28, 28 str. : ilustr. ; 23 cm

Peter Moneti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo RS za delo, družino in socialne zadeve.

